



# Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej  
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

## Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Maciej Stanisław

Nazwisko: Rayzacher

Miejsce urodzenia: Warszawa

Data urodzenia: 10-01-1940

Imię ojca: Władysław

Imię matki: Zofia

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Hazardziści” nr rejestr. 48358 prowadzona od dnia 1.03.1977 przez Wydział III/ V/ IX Departamentu III MSW, w ramach której rozpracowywano działalność Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO) na terenie całego kraju. Według treści materiałów tej sprawy, Maciej Rayzacher - aktor „Teatru Powszechnego” w Warszawie - organizował zbiórkę pieniędzy na rzecz osób represjonowanych za udział w wydarzeniach Czerwca 1976.

IPN BU 0222/243 (53123/II) - akta, IPN BU 01228/309 (53123/2) - mikrofilm.

Dnia 9.09.1976 Maciej Rayzacher został zarejestrowany przez Wydział III KS MO jako figurant Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (bez kryptonimu) nr 15885, ponieważ „był aktywnie zaangażowany w negatywne inicjatywy podejmowane przez działaczy KSS-KOR”. Ponadto był inwigilowany za „wspieranie osób prowadzących wrogą działalność polityczną”. Wśród pracowników Teatru Powszechnego zbierał pieniądze na fundusz pomocy dla osób represjonowanych za protesty w czerwcu roku 1976, a ponadto „udostępniał swoje mieszkanie dla organizatorów nielegalnych zebrań oraz uczestniczył w kolportażu nielegalnych wydawnictw”. Dnia 13.01.1977 sprawę przekwalifikowano na Sprawę Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Kwestarz” nr 15885. Dnia 1.07.1978 materiały przejął Wydział III-2, a 12.08.1978 – Wydział III-1. Dnia 17.04.1985 SOR krypt. „Kwestarz” przekwalifikowano na Kwestionariusz Ewidencyjny, którego prowadzenie zakończono 7.12.1988. Materiały zarchiwizowano w Wydziale „C” SUSW pod sygn. 9949/II.

Materiałów o sygn. 9949/II brak, wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

---

Występuje w Sprawie Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Klimek” nr 23995, rozpoczętej 27.07.1978 przez Wydział III KS MO. Akta dotyczą rozpracowania działacza antykomunistycznej opozycji w latach 70-ch i konspiracyjnego ruchu oporu w latach 80-ch - Teodora Klincewicza. We wrześniu 1985 materiały tej Sprawy zostały przekazane do Wydziału III-2 SUSW, a w październiku 1986 – do Wydziału VI Departamentu II MSW. Dnia 9.02.1987 Sprawę zakończono. Materiały złożono do archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 53782/II. Maciej Rayzacher występuje w tych aktach m.in. w kontekście rozpowszechniania kaset magnetofonowych z nagraniami wykładów Towarzystwa Kursów Naukowych oraz jako uczestnik spotkania w dniu 4.10.1979 - poświęconego zbieraniu podpisów pod listem domagającym się udostępnienia Kościołowi środków masowego przekazu.

IPN BU 0222/528 (53782/II) t. 1, 2, 5.

---

Maciej Rayzacher występuje w materiałach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Rolnik” - zarejestrowanej 6.02.1979 przez Wydział V Departamentu III-A MSW pod nr 55135. Dnia 21.06.1979 tę sprawę przekazano do Wydziału III, a 31.03.1981 ją zakończono. Przedmiotem SOR krypt. „Rolnik” były działające w województwach radomskim i lubelskim Komitety Samoobrony Chłopskiej. Ich współinicjatorem i działaczem był m.in. Maciej Rayzacher. Materiały zarchiwizowano w Wydziale II Biura „C” MSW pod sygn. 51074/II, a następnie zmikrofilmowano – sygn. 8584/2.

IPN BU 0204/1449 (51074/II) – akta, IPN BU 01222/1116 (8584/2) – mikrofilm.

---

Akta administracyjne - meldunki sporządzone w Departamencie III MSW w okresie luty-maj 1980. Według ich treści, dnia 29.02.1980 funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa dokonali przeszukania w mieszkaniu Macieja Rayzachera, „w którym składowane były materiały bezdebitowe. Ujawniono i zakwestionowano łącznie 21 egz[emplarzy] różnych publikacji antysocjalistycznych”. Dnia 4.03.1980 w archikatedrze pw. św. Jana Chrzciciela w Warszawie z inicjatywy Macieja Rayzachera została odprawiona Msza Święta, podczas której ksiądz „wygłosił kazanie zawierające szereg sformułowań o wrogim charakterze”. Dnia 23.04.1980 w pomieszczeniach przy kościele przy ul. Zagórnej w Warszawie odbyło się spotkanie grupy „Akcja Wiernych”, w którym uczestniczył m.in. Maciej Rayzacher. Podczas zebrania wymieniony poinformował, że w kościołach diecezji przemyskiej czytano list biskupa Ignacego Tokarczuka - zalecający odprawienie w dniu 27 kwietnia (niedziela) nabożeństw w intencji ofiar zbrodni katyńskiej.

IPN BU 0296/270 (KS4/1461) t. 1-3.

---

Maciej Rayzacher występuje w aktach Sprawy Obiektowej krypt. „Debata” nr rejestr. 66477 - sprawy rozpoczętej 3.09.1981 przez Wydz. III Dep. III-A/V MSW i dotyczącej I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”. Materiały zawierają m.in.: plany działań operacyjnych, meldunki i notatki funkcjonariuszy SB, stenogramy z przebiegu obrad, wykazy uczestników Zjazdu i osobowych źródeł informacji. Sprawę tę zakończono 11.12.1981.

IPN BU 236/243 (2282/IV).

---

---

Akta internowania: dnia 13.12.1981 Maciej Rayzacher został internowany na wniosek Wydziału III-1 KS MO mocą decyzji nr 11/R/81 z dnia 12.12.1981. Powód internowania: "Prowadził wrogą działalność w ramach NSZZ "Solidarność". Ponadto „aktywnie współpracuje z KSS-KOR, między innymi z Komisją Interwencyjną, uczestniczy we wrogich akcjach podejmowanych z inicjatywy tej grupy. Gromadzi i kolportuje ulotki i wydawnictwa o treści antysocjalistycznej". Został osadzony w Zakładzie Karnym na warszawskiej Białołęce. Dnia 23.12.1981 przeniesiony do Ośrodka Odosobnienia w Jaworzu. Zwolniony z internowania 17.03.1982. Materiały zarchiwizowano w Wydziale „C” KS MO pod sygn. 3718/III, a następnie zmikrofilmowano – sygn. 3718/3.

---

IPN BU 0787/252 (3718/III) – akta, IPN BU 01326/1517 (3718/3) – mikrofilm.

Akta internowanego - wytworzone w związku z internowaniem Macieja Rayzachera dnia 13.12.1981 po wprowadzeniu stanu wojennego. Osadzony w Zakładzie Karnym na warszawskiej Białołęce. Dnia 23.12.1981 przeniesiony do Ośrodka Odosobnienia w Jaworzu. Zwolniony z internowania mocą decyzji z 17.03.1982.

---

IPN Sz 264/57.

Maciej Rayzacher występuje w aktach Sprawy Kontrolnej krypt. „Godot” (nr rejestr. 78257), w ramach której w latach 1983-1989 Wydział IV KS MO inwigilował i kontrolował ks. Stanisława Małkowskiego z Warszawy – współpracownika demokratycznej opozycji. Z treści materiałów wynika, że Maciej Rayzacher – współpracownik KSS „KOR” i figurant Wydziału III-2 KS MO – był działaczem ruchu „Gaudium Vitae” (następnie Ruchu Obrony Życia „RUZA”) „zmierzającego w swej działalności do anulowania ustawy z 1956 r. dopuszczającej przerywanie ciąży”. Ponadto Maciej Rayzacher występuje jako zastępca przewodniczącego Zarządu Głównego Towarzystwa Odpowiedzialnego Rodzicielstwa. Sprawę Kontrolną krypt. „Godot” zakończono 17.05.1989 z powodu zmiany sytuacji politycznej w Polsce.

---

IPN BU 0608/329 (5676/K).

Akta operacyjne z kwietnia i maja 1983 - dotyczące „zabezpieczenia” uroczystości pierwszomajowych oraz II wizyty apostolskiej papieża Jana Pawła II w Polsce, w czerwcu 1983. W materiałach znajdują się notatki służbowe, szyfrogramy i wykazy osób przewidzianych do zatrzymania lub do przeprowadzenia z nimi rozmów „profilaktyczno-ostrzegawczych”. Maciej Rayzacher występuje w wykazie osób wytypowanych przez Wydział III-1 KS MO do przeprowadzenia rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych. Według treści pisma, Maciej Rayzacher „po zwolnieniu z internowania utrzymuje częste kontakty z klerem. Występował w programach artystycznych w kościołach”.

---

IPN BU 0236/263 (2325/IV/2).

Materiały ewidencyjne z lat 1978-1986 - zawierające tzw. zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych do krajów socjalistycznych i Jugosławii, wniesione w kwietniu roku 1978 przez Wydział III-1 KS MO. Dnia 2.06.1984 to zastrzeżenie rozszerzono na wszystkie kraje świata.

---

Wpis na podstawie zapisów kartotecznych.

---

Występuje w materiałach administracyjnych i informacyjnych Departamentu III MSW z roku 1977 - zatytułowanych "Opozycja antykomunistyczna".  
Teczka zawiera m. in. notatki i informacje z dnia 25.04.1977 zatytułowane: "Aktualne zagrożenia ze strony elementów antysocjalistycznych" oraz informacje z dnia 26.04.1977 zatytułowane: "Sytuacja polityczno-operacyjna w okresie przed 1 maja 1977 r."

IPN BU 0296/210 t. 1.

---

Występuje w materiałach administracyjnych Departamentu III MSW z lat 1977-1978, zawierających liczne "informacje dot. sytuacji społeczno-gospodarczej i politycznej" w kraju.

IPN BU 0296/191 t. 1.

---

Występuje w materiałach operacyjnych Wydziału III Biura "B" MSW - dotyczących obserwacji prowadzonej w dniach od 16.12.1977 do 18.12.1977, materiałach przechowywanych poza teczkami operacyjnymi, a dotyczących obywatela Szwecji Stena Johanssona, ur. 10.01.1939, pseudonim "Gustaw".

IPN BU 01220/10 t. 772.

---

Występuje w aktach śledztwa Naczelnej Prokuratury Wojskowej w Warszawie z lat 1982-83 w sprawie karnej dotyczącej Zdzisława Najdera, skazanego z artykułu 124 paragraf 1 kk - za przekazywanie, podczas licznych wyjazdów zagranicznych, pracownikom służb specjalnych jednego z państw NATO interesujących ich wiadomości, "wykorzystywanych do oszczerczo-propagandowych kampanii przeciw PRL".

IPN BU 514/38 t. 4.